

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joia și Sâmbăta.

Nouile impozite.

De la ministru de finanțe a depus pe masa Camerei deputaților, deocamdată opt proiecte de lege asupra noilor contribuții de stat, reclamate de situațiunea financiară creată de războiu și a plus-erogatelor uriașe, cari apasă budgetul țării pe urma emisiunii alor patru credite de războiu, cu suma totală de peste șese miliarde. Pentru asigurarea numai a cametelor acestui capital enorm, să cere anual un efectiv de peste 360 milioane coroane.

Nouile proiecte deci, au menirea, de-a asigura și crea acest efectiv, absolut necesar pentru echilibrarea momentană a budgetului, dar să contemplează prezentarea ulterioară și continuativă, încă sub durata actualei sesiuni a ședințelor Camerei, și a altor proiecte de lege, tot în interesul potențării venitelor statului și a întratelor budgetare, tocmai în vederea bunului mers al gospodăriei statului și pentru a-se eschide de cu bună vreme orice zguduire neașteptată în mersul finanțelor țării.

Noi fără să ne ocupăm mai pe larg în cadrele strimte al unui articol cu aceste multiple și extrem de importante proiecte, voim să punem publicul nostru cititor în cunoștință de cauză asupra naturei și a principiilor depuse în aceste proiecte.

Anume, până când în vechile legi de dare, fondul contribuției și baza demăsurării impozitelor o formă în general datele învechite și nu în totdeauna autentice ale catastrului etc., în nouile proiecte să prevede ca obiect al contribuției, absolut numai avutul *faptic*, — o împrejurare, care, pe lângă că este un mare paș înainte din punct de vedere financiar-politic, are și darul de-a prezentă aceste proiecte în ochii

cetățeanului contribuabil într'o lumină mai echitabilă.

Din cele 8 proiecte, unul să referă la modificarea și întregirea dării asupra alcoolului, altul modifică legile și ordinațiunile actuale asupra taxelor de timbru și de drept și un al treilea ridică taxele de import ale tutunului de lux, celelalte cinci proiecte, privesc exclusiv așa numitele dări directe.

Darea asupra alcoolului a fost și rămâne o contribuție echitabilă, care să retribue numai asupra acelor contribuabili, cari să conzumă obiectul acestei dări: alcoolul. Față de trecut proiectul nu prezintă nici o urcare, ori cel mult una foarte mică, — din punct de vedere economic-național, ca să nu mai amintim și altele superioare, de interes general moral, umanitar ori eugenic urcarea este explicabilă.

Proiectul de lege asupra taxelor de timbru și de drept arată o tendință de urcare, justificată altcum prin stările și scumpetea excepțională de azi. Aceste însă ating numai pe contribuabilii, cari fac afaceri și poartă judecăți, într'o proporție echitabilă cu valoarea și rentabilitatea acelor afaceri de drept. Prin surplusul evaluat din acest proiect să contemplează un adaus de venit de peste 30 milioane coroane la intratele budgetului.

Taxele de import asupra tutunului de lux, adus din Egipt și alte țări străine să prezintă absolut echitabil și pe contribuabilii nostri îi atinge în măsură minimală.

Din cele cinci proiecte, cari ating dările directe, noue sunt darea asupra avutului și darea asupra câștigului pe urma războiului. Proiectul privește pe ceice au făcut și fac afaceri în legătură cu echiparea și aprovizionarea armatei și cu războiul. Darea după avut stabilește ca valoare minimală al sujetului de dare

averea mobilă sau imobilă laolaltă luată a contribuabilului în suma de cel puțin 50 mii cor. Averile evaluate sub aceasta sumă nu sunt supuse acestui impozit. Astfel micile existente nu vor fi atinse prin acest soi de dare.

Un alt proiect prevede extinderea continuativă a dării de venit asupra venitelor anuale cumulate, întrucât trec peste 10 mii cor. Sub venitul cumulat proiectul contemplează orice câștig anual, fie după venite deja supuse dării sau până acuma scutite de dare.

Darea de câștig cl. III. va fi susținută și pe mai departe, dară se va conforma proiectului mai sus amintit referitor la darea după avut, după ce ea va fi satorită amăsurat venitelor anuale sub 10 mii cor.

Ultimul proiect se referă la darea de venit a societăților obligate la prezentarea bilanțului public și se bazează pe art. de lege VIII. 1909 și LIII. 1912 cu anumite modificări.

Cum am spus mai sus, aceste proiecte sunt numai începutul unei reforme radicale pe terenul finanțelor statului, amăsurat lipselor și necesităților, izvorite din împrejurările create de războiu. Avem impresie, că guvernul să nizuiește și prin urcarea contribuțiilor să cruță micile existente, ca adevăratele susținătoare de stat, și să repartiseze noile impozite după posibilitate, numai unde *de fapt* există avere și venit.

O întâmpinare.

Sibiu, 10 Iunie 1916.

Onorată Redacțiune!

În nrul 59 al „Unirii” din 10 Iunie 1916 sub titlul „Din Sibiu și jur” se spune între altele, că „Sibiul, avându-se în vedere modul, în care s'a discutat asupra orfelinatlui nostru gr.-catolic, în realitate e foarte departe de Blaj, deși pe masă se vede a fi aproape.” Cu alte cuvinte: cică acel sinod n'ar fi dat chestiunii orfelinatlui cuvenita importanță.

Fiindcă feliul cum prezintă „Sfinția Sa“ lucrul, mă jignește în prima linie pe mine ca conducătorul Sinodului, iar în a doua pe o seamă de vrednici confrăți din district, cari între împrejurările date și-au făcut datoria față de orfelinat cu vârf și indesat chiar și fără presiunea vreunei hotărâri sinodale, nu pot lăsa fără cuvenitul răspuns aceea însinuație.

Pentru restabilirea adevărului, voi reproduce deci din acte cele ce urmează aici. Iată ce spuneam eu la chestia orfelinatului în cuvântul de deschidere a sinodului:

„Sub greutatea depresiei sufletești, ce ne paște „de nu ne mai putem cunoaște“ provocată de împrejurările excepționale, în cari ne găsim, a străbătut rândurile noastre ca un curent de electrizare și reculegere glasul chemător la împlinirea uneia din cele mai sfințe îndatoriri a bisericii vii față cu ceice își lasă oasele trudite pe câmpiile mohorite ale flagelului actual, glasul părintesc al pastorelei arhiepiscopicești, cu adevărat la înălțimea nevoilor vremii și ea și care nu ni-s'a mai dat să cetim în bisericile noastre, în fața credincioșilor noștri acum stingheriți de urgia războiului. A căzut greu în cumpănă acel glas de chemare, ne-a scuturat din toropeala, ce părea că ne-a copleșit cu desăvârșire în vremile din urmă, și a provocat pretutindeni valuri de însuflețire nebănuită în masele largi ale celor rămași acasă față de cauza mare a bisericii și a neamului, cum trebuie socotită ocrotirea și creșterea orfanilor celor căzuți pentru noi toți. Era o datorie veche a bisericii de-a face ceva în interesul său binepriceput și pentru orfani după pilda altor neamuri, cum însă din nenorocire nevoile noastre de veacuri ni-au covârșit totdeauna puterile noastre, fu rezervat timpurilor actuale extraordinare, ce le trăim, să vedem întru hiparea și acestei vechi

dorințe obștești. Timpuri extraordinare produc efecte extraordinare, și așa ni-se pare însuflețirea fără păreche, cu care se întrec toți de pretutindeni întru aducerea de jertfe ne-maivăzute pe altarul ocrotirii orfanilor noștri.

Cred, că și Frățiile Voastre sunteți cuprinși cu toții în vraja acestei însuflețiri, ce ne face atâta cinste, și neuitând de alte îndatoriri, ce incumbă slujbei noastre pastorale, veți socoti fiecare drept cea mai frumoasă și înaltă apostolie ducerea la cel mai desăvârșit sfârșit a cauzei sacro-sancte a orfelinatului, ce ne preocupă acum. „E vorba de regenerarea bisericii și a neamului nostru cu rândurile sale atât de rărite pe urma groaznicului măcel de oameni, ce se dă etc.“

Iar Protocolul sinodului la p. IV. cuprinde următoarele:

„Prezidiul în legătură cu cuvântul său de deschidere a sinodului actual în cece privește orfelinatul gr.-cat. român, proiectat a-se înființa în Blaj, prezintă deciziunea sinodului protopopesc gr.-cat. al Sebeșului din 22 Martie 1916 pentru cedarea ratei prime a cvincvenalelor preoțești, convenite pe anul 1916, în favorul orfelinatului. Deodată atrage atențiunea sinodului asupra necesității de a-se aduna pentru orfani mai ales pânură de lână și alte țesături de acest fel, fiindcă se prevede, că daruri de acestea între împrejurările excepționale de azi vor incurge mai puține, iar pentru îmbrăcarea orfanilor cu vestimente calde se va simți cea mai mare trebuință tocmai de stoffe de lână azi foarte costisitoare. Deci orice dar de acest fel va face mari servicii instituției proiectate, cruțându-se astfel în măsură foarte considerabilă capitalul, ce se colectează pentru orfelinat cu un zel, ce face cea mai mare cinste preoțimii. În sfârșit prezidiul pentru simplificarea lucrului și cruțarea speselor de transport îndrumă preoțimea, ca orice daruri

în natură, menite orfelinatului, să se trimită deadreptul Administrației centrale capitulare în Blaj pe lângă conspect în 2 exemplare, și nu prin oficiul protopopesc, iar acestui oficiu să i-se facă numai raport simplu despre rezultatul, ce s'a ajuns în astă privință în fiecare parohie.

Discutându-se chestiunea propusă cu toată seriozitatea, ce o reclamă importanța ei, sinodul decide:

a) a-se lăsa fiecărui preot să contribuie la colecta orfelinatului pe cât îi ajung puterile materiale, fiindcă fieștecare își cunoaște mai bine năcazurile proprii, premergând, firește, cu pilda celei mai mari jertfe, ce-i este dat să o poată aduce cauzei, și după ce orfelinatul are să servească interesele tuturor credincioșilor, bisericii și neamului nostru, fiecare preot va face cea mai intențivă și mai largă propagandă pentru reușita cât mai multunitoare a colectei în parohia sa, fiindcă numai angajând pentru cauza aceasta mare masele largi ale poporului, poate fi nădejde de un rezultat satisfăcător.

b) Indemuările prezidiului, fiind pe deplin motivate, servesc spre știre și conformare.

c) Din fondurile tractuale la propunerea prezidiului se votează în mod excepțional 400 cor., și anume: 300 cor. din fondul școlar tractual „Ioan V. Rusu“ și 100 cor. din fondul „bibliotecii tractuale.“

Notez, că hotărârile de mai sus Prea-venertul Consistor arhiepiscopesc cu data 16 Maiu 1916 nr. 2527 le-a luat spre știință aprobătoare.

Că nu toți preoții pot face minuni pe terenul colectei, e lucru explicabil. Rezultatul mai mic, ori mai mare e condiționat de o mulțime de împrejurări, cari nu pot fi nesocotite în judecarea omului și a faptului.

FOIȚA.

Arborii istorici

de Dr. Al. Borza.

(Continuare.)

Elveția încă a creat astfel de parcuri naționale pe o întindere mai mică în câteva văi alpine pitorești. În Austria, Germania, Franța încă există teritorii rezervate, unde nu ai voie să rupi o floare, să prinzi un fluture ori să-ți pui frunză verde în pălărie.

Și nu este departe timpul când și în țara noastră vor fi create astfel de „parcuri naționale“ în sălbaticii munți ai Retezatului, în Tatra înaltă și în vre-o vale lăaturalnică din Munții Făgărașului, după ce de mult sunt consacrați arborii istorici ori însemnați pentru frumseța lor, ca să poată fi puși sub scutul legilor.

Și arborii noștri istorici vor fi luați în acest catastif important, fiind vrednici de luarea aminte a cercurilor oficioase ca și de-a publicului mare, iubitor al naturii. Să-i vedem pe rând pe acești patriarhi între arborii noștri.

Primul loc îl ține vestitul gorun a lui Horea din Tebea lângă Baia de Criș. Acesta deja pe la 1887 avea o periferie de 750 cm. (după măsurările botanistului Simonkai), și se poate număra printre cei mai uriași copaci ai țării, alături de ste-

jarul din com. Heves cu periferia de 14 m. și împreună cu teii lui Rákoczy din Zboró și Bajmócz.

Amintiri istorice te copleșesc în apropierea acestui martor de vremuri mari și oameni legendari.

După unii*) o legendă spune, că la umbra lui s'au odihnit maghiarii când și-au cucerit noua lor patrie.

Poate mai multă lume a văzut stejarul bătrân din Grădina mitropolitană, în Blaj. Un arbore așa de frumos și de impunător mai rar se găsește.

Botanicește vorbind, e specia numită *Quercus pedunculata*, caracterizat prin frunzele-i lucii, nepăroase, prin lobii frunzelor rotunziți și nu prea adânci, apoi prin cupa dela ghinda lor cu codiță, care poartă solzișori treiunghiulari, lipsiți de o-laltă. Specia aceasta e foarte răspândită în Europa centrală, găsindu-se în mai multe varietăți, formând păduri întinse de șes sau în regiunea montană. Lemn bun de foc și de lucru, trainic mai vărtos în apă. Ajunge și vrăsta de 1500 ani, și grosimea în periferie până la 8—9 metri.

Stejarul nostru aproape de pământ are o periferie de 510 cm., abia îl pot cuprinde 4 copii. La înălțimea de 4 metri se rămurește trunchiul puternic, purtând alternativ cu totul 35 crengi. Celea mai din jos sunt mai lungi, dând arborelui o înfățișare de umbrelă deschisă, cu o întindere de 32 pași.

Ce frumoase sunt aceste crengi de din jos! Nici nu se pleacă la vale, nici nu se ridică în sus, ci stau întinse *orizontale*, ca niște brațe de atlet, care ține de veacuri uriașa povară a ramurilor și a frunzișului, fără ca să tremure și să-și scape mâinile întinse. Se pare că-și bat joc de legile gravitației, căreia-i suntem cu toții supuși.

*) Hanusz J.

Ce privește pastorația militară, întrucât „Sfinția Sa“ ar face aluzie la Sibiu, declar că scrie în totală nerecunoștință de cauză, fiindcă aici din Octombrie 1914 încoace am avut aproape în permanență preot militar gr.-cat. român. Că nu-i „Sfinția Sa“ în această slujbă, nu-i treaba noastră.

Cu toată stima:

Nic. Togan
protopop.

Misiunea lui Kitchener și ofensiva rusă. O misiune a lui Kitchener pentru București? — (Ag. germ.-rom.) Ziarele din Le Havre recunosc că scopul misiunii lui Kitchener era ca să hotărască guvernul rusesc să ia o atitudine definitivă față de România. După terminarea acestei părți a misiunii sale, Kitchener trebuia să meargă imediat la București, pentru care avea aceeași misiune, ca și mai înainte pentru Atena. De astă dată misiunea avea să fie ușurată de o mare ofensivă. Ziarele cred, însă, că înaltele cercuri militare românești au avut tot timpul ca să se convingă că rușii sunt încă susceptibili de ofensivă mai puternică.

Dacă zările au dreptate, cercurile militare în chestiune vor trebui să-și schimbe părerea, că ofensiva rusă a și depășit maximum de intensitate.

Ea va fi încercată probabil și în alte puncte, dar și aci se va dovedi că ea nu constituie un factor hotărâtor.

Grecia o victimă a samavolniciei engleze. Blocada engleză. — (Ag. germ.-rom.) „Times“ anunță din Salonic, că Marți a început să se aplice blocada engleză, proclamată asupra întregii coaste grecești. În Cardiff, s'a suspendat, din ordinul autorităților vamale, exportul de cărbuni în Grecia.

Socot că publicul din catedrală ar închepe cu ușurință sub acest cort verde, frumos. Și s'ar putea adăposti foarte bine și contra ploii. Știm doară, că ramii, crengile și toate frunzele așa sunt orânduite, ca să conducă aproape toată ploaia la periferii, la marginea coroanei, de unde picură deadreptul peste rădăcinile subțiri, ce nutresc arborele. Așadar și rădăcinile se întind așa departe ca și crengile, ceace-i foarte important și pentru stabilitatea arborelui. Cum s'ar putea ține bine în picioare un copac uriaș în contra unui vânt, unui vijor, dacă nu s'ar propti pe rădăcinile întinse și puternice, cari îl leagă de pământ? 12 rădăcini groase îl sprijinesc de toate părțile, ținându-l acolo nemișcat de veacuri, pe când toate se mișcă și se învârt în jurul lui, oameni vin și oameni trec, cu patimile, cu dorurile, cu gândurile lor ascunse.

Coroana stejarului mitropolitan e de o regularitate și simetrie uimitoare. Numai de-o parte s'a imbulzit pe coroană un stejar mai tânăr, producând o știrbină care ar strica armonia făpturii întregi, dacă arborele mai tânăr ar fi tăiat. Coroana aceasta de sălași și adăpost la o lume întreagă de vietăți, e adevărată grădină zoologică, cu o colecție frumoasă de paseri și cu un insectariu, cum nici în renumita grădină zoologică a lui Hagebeck din Altona ori din Berlin nu se poate înființa și susține pe cale artificială. (Va urma.)

La 20 de vase grecești li-s'au refuzat cărbuni pentru uzul lor propriu, poruncindu-li-se totodată să părăsească portul. În Phaleron staționează vasele de războiu ale Quadruplei, care împiedecă intrarea sau eșirea vaselor grecești în porturile Pireu, Silos și Milos. Măsura aceasta a fost adoptată de Quadruplă, în urma atitudinii grecești în chestia ofensivei bulgaro-germane la Rupel. „Daily Telegraph“ scrie și adaugă: Toate vapoarele grecești au fost capturate pe drum și aduse în Malta sau alte porturi franceze din sudul Mediteranei. Se anunță din izvor competent că Quadruplă, înainte de a lua aceste măsuri, a cerut demobilizarea armatei grecești.

Agenția Reuter anunță de altă parte că consiliul de ministri grec a hotărât liberarea a 12 clase mai vechi.

† Iosif Stoica. (1831—1916.)

În vrâsta patriarhală, de 85 de ani, s'a stins ca o luminare vrednicul moșneag Iosif Stoica din Șinca-veche. În 25 Maiu st. n. a. c. a închis ochii pentru totdeauna, iar în 27 Maiu n. c. a fost petrecut la locașul de veci, încunjurat de o mare mulțime din loc și din jur. Slăbiciunile bătrânețelor l'au fost doborât la pat de vreme mai îndelungată, dar viociunea sufletească și-a păstrat-o până la ultimele momente.

Noi cei rămași în urmă, avem sfânta datorie să-i păstrăm pomenirea, ca pe a unuia ce și-a deschis el însuși larg ușa nemuririi prin faptul că întreaga sa avere de peste 10 mii coroane i'a lăsat ca patrimoniu pe altarul culturii poporului român din care a eșit.

Adurmitul în Domnul s'a ridicat prin propria sa iscusință lărgindu-și orizontul din ce în ce. A purtat mai multe slujbe atât în comuna sa natală cât și afară. A fost învățător, notar cercual, primar comunal, controlor la casa comitatului (Făgăraș), membru în diferite corporațiuni și altele. Din bună vreme a înțeles cum poate cineva să se facă om vrednic de a fi pomenit. Cât a fost în servicii publice s'a nizuit din răspuțeri a fi de folos cauzelor mari, cauzelor neamului. Vor mai fi de sigur — și azi în viață, astfel de oameni cărora adurmitul în Domnul li-a făcut servicii prețioase, ca de ex. pe timpul segregării pădurilor etc.

Toți cei-ce l'am cunoscut, trebuim să ne mirăm de stăruințele sale puse în cauză școlară; școala română era în mintea răposatului un idol. Fiind timp de peste 45 ani membru în comitetul bisericesc-școlar, a avut prilejul să cunoască din fundament însemnătatea ei, și de aceea ținea morțiș la idea că școala trebuie păstrată neatinsă de ingerințe străine. Cât a fost în viață cu povața sa i-a stat în ajutor, iar după moarte o a înzestrat cu toată agonisita sa.

Răposatul a avut în toată viața o plăcere deosebită să adune acte și documente vechi, cu gândul ca pe temeiul celor culese din ele să scrie însuși monografia comunei sale natale, Șinca-veche, la care ținea ca un adevărat fiu iubitor al ei. Este morman numărul documentelor rămase dela răposatul, iar așa numită:

„Istoria comunei Șinca-veche din comitatul Făgărașului“, prinsă pe 26 de coli manuscris, pe care o a compus cu foarte frumoasă răvnă și avea intenția să o dea la tipar — ceea-ce ar fi și făcut dacă nu intrevenea războiul actual, care l-a făcut să mai amâne tipărirea din cauza scumpetei — este de o valoare incontestabilă, și prețioasă pentru oricare scrutaător al trecutului. Adurmitul în Domnul ținea mult ca acest făt al său — monografia sa — să ajungă a fi tipărită la ocazie binevenită, dorință de care se va purta grijă. Iată deci cine a fost moș Iosif Stoica, om dintr'o bucată, care și ca persoană de o statură jovială — pe vremea sa, se impunea.

Dânsul s'a îndeletnicit așadar și cu scrutarea trecutului și a reușit a prinde bineșor din aspirațiile de cultură și de libertate după cari s'au sbătut cei mai selecti fii ai neamului românesc.

Dacă cercul său a fost restrâns, și nu i-a îngăduit soarta să se ridice la orizontul pe care îl întrezărea, inima sa nobilă l'a îndemnat să-și facă datoria cum nu s'ar fi putut mai bine după moartea sa.

Nu mărimea jertfei trage în cumpăna celor ce știu judeca drept ci inima cu care se face orice fel de jertfă. Răposatul, Iosif Stoica, neavând de nicăiri penzie, vădov și în timpul din urmă luptându-se cu neputințele împreunate cu vrâsta sa înaintată, tot ce a putut cruța — după-ce nu și-a uitat nici de ceice îi erau mai aproape — a depus pe altarul culturii prin biserica sa, și a închis ochii mângăiat și convins că și-a împlinit datoria. Recunoaștem!

Dormi în pace, moș Stoica! Te-ai luptat luptă bună și ai sfârșit cu cea mai frumoasă învingere. Vom purta grijă ca dorința să ți-se îplinească pe toată linia.

Roagă pe Tatăl ceresc să se milostivească a ne mai hărăzi și alți bărbați cari să gândească și să făptuiască ca Dta. Brașov, Iunie 1916.

Moise Brumboiu
protopop gr.-cat.

Războiul european.

Față de puterile rusești preponderante, armatele austro-ungare, după cum anunță raportul oficial, au fost silite să se retragă din Cernăuți, care a ajuns în stăpânirea rușilor.

Din Bucovina și părțile de ost din Galiția nu se semnaleză evenimente mai esențiale. Inimicul a atăcat cu puteri mari pozițiile noastre situate spre nord-ost de Lopusno. Aici s'a distins regimentul 44, care a opus rezistență mare rușilor, silindu-i să bată în retragere cu pierderi grele. La cursul superior dela Stochod am cucerit teren.

Italianii au pornit noi atacuri pe frontul dintre mare și Monte dei sei Bussi. La Selz am zădărnicit un atac italian. Pe sectorul nordic dela platoul Doberdo se dau atacuri violente cu granate de mână. Pe frontul dela Dolomit am respins un atac italian. Luptele de pe sectorul Brenta, Astico, Rufredo s'au încheiat cu respingerea inamicului. Numărul prizonierilor italieni

din luptele aceste e de 25 ofițeri, 700 ostași, 7 tunuri și o aruncătoare de mine.

Luptele ce se estind spre sud de frontiera franco-belgiană până la Somme continuă cu aceeași vehemență. Spre seară s'au pornit ducele întepite de artilerie pe țărmii dela Maas cari peste noapte s'au ramificat și la Mort-Homme și pădurea Thiaumont până la Vaux. In luptele dela Thiaumont germanii au prins 100 ostași francezi. Atacurile inamicului repetite peste noapte in pădurea Fumin, au fost respinse in lupte cu granate de mână.

Informațiuni.

Publicarea listelor de contribuiri va urma în numărul viitor!

Întru mărirea lui Dumnezeu. Credinciosul poporean Alexandru Puia, a procurat pe sama sfinte noastre biserici din Bogata-de-Murăș un Euhologiu legat in pele, in preț de 18 cor., pentru care faptă creștinească i-se aduce mulțămită și pe aceasta cale, dorindu-i dela bunul Dumnezeu multe zile bune și fericite! *Aug. Marcu, paroh.*

Pentru orfelinat. Dl. *Ioan Rogrean*, învățător in Marca, a trimis prin redacția ziarului nostru, o obligație din imprumutul de războiu in valoare de 100 cor. Am predat-o încă azi Administrației centrale.

Hymen. *Emilia V. Ungurean* și *Traian U. Marcu* și-au serbat cununia in 18 Iunie st. n. in biserica gr. cat. din Săcașbeșinău. Săcașbeșinău-Bistră.

Un nou erou român distins pe câmpul de luptă Italian. Aflăm cu bucurie, că dl. *Vasile Cistian*, din Blaj, fost elev al liceului nostru, cadet aspirant al regimentului 50 de infanterie, cu ocazia cuceririi fortului pancerat Casa Ratti s'a purtat atât de vitejește cu patrula ce a condus, încât a fost decorat de însuși arhiducele *Eugen* cu *medalia de aur pentru vitejie* și avansat, in afară de șir, la rangul de sublocotenent. Deasemenea au fost decorați și cei 15 soldați cari formau patrula sub conducerea dlui *Cistian*, cu medalia de argint. Despre acest act de eroism „*Tagespost*“ din Graz, apărut la 10 crt. scrie următoarele:

K. B. Innsbruck 6 Iunie: Continuarea din „*Tiroler Soldatenzeitung*“ aduce relativ la cucerirea fortului pancerat Casa Ratti, care a fost deja descrisă de sublocotenentul *Mlaker*, distins pentru fapta sa eroică de împăratul cu crucea de cavaler al ordinului *Leopoldin* și avansat afara de tură la rangul de locotenent, un raport întregitor in interesul deplinei aprecieri a prestațiunei strălucite a trupelor noastre eroice. In aceste se stabilește că soldații, cari au recunoscat deja mai înainte fortul pancerat și au pătruns in fine dimpreună cu locotenentul *Mlaker* și un fruntaș de satori in fort, au aparținut batalionului 2 de infanterie imp. și reg. Nr. 50. La această recunoșcare a cooperat in deosebi o patrulă condusă de cadet-aspirantul de atunci, acum sublocotenent *Cistian*, care pentru fapta sa eroică a fost avansat sublocotenent și distins cu medalia

de aur pentru vitejie. Cucerirea fortului Casa Ratti va forma deci totdeauna una din cele mai frumoase foi in cununa de glorie a regimentului de infanterie imp. și reg. Nr. 50, care și-a câștigat deja înainte cu un an glorie neperitoare la cucerir-a fortificațiilor rusești dela *Ivangorod*. Știrea adusă de unele foi, că la această întreprindere au luat parte vânători nu este exactă“.

Examenul de maturitate la gimnaziul românesc din Brașov s'a dat in 13 și 14 crt. sub presidiul P. O. D. *Mateiu Voileanu*, ca comisar consistorial, asistat de P. O. domn *Dr. Petru Ionescu*, consilier ministerial, ca reprezentant al ministeriului de instrucție. Toți candidații, 13 inși, au trecut examenul și anume obținând nota generală: *Foarte bine din toate studiile*: *Cornelia Bredicean*, *Ionel Popovici*. *Foarte bine*: *Voinea Mircan*, *Cornel Vereș*, *Nicolae Vulcu*. *Bine*: *George Buda*, *Maximilian Budac*, *Octavian Budușan*, *Liviu Lazar*, *Lucia Stoica*. *Suficient*: *George Boeriu*, *Pompeiu Grigorița* și *Nicolae Stroeșcu*.

Taxa de întreținere în internatul preparandiei de fete din Gherla. Cu provocare la circularul de dto 13 Maiu a. c. Nr. 2555 (XLVIII.) prin care s'a publicat concurs de primire la preparandia de fete, se congrese *Frățiilor Voastre* a notifica acelor, cari voiesc a recurge pentru a fi primite in cursul I. cumcă, având in vedere scumpirea din zi in zi a articlilor de alimente, taxa internatului satorită in acel circular in sumă de 540 cor. se ridică la 600 coroane.

Societatea de lectură a stud. dela gimn. sup. din Blaj. Societatea de lectură in anul scol. 1915/16 a avut 81 membri ordinari: elevii cl. VIII și VII. Membri extraordinari au fost elevii cl. VI și V. Conducătorul societății a fost dl. prof. *Petru Suciu*.

Ședința de constituire s'a ținut in 27 Sept. 1915, când s'a ales prezident: *Alexandru Ceușian* cl. VIII; secretar: *Dumitru Suciu* cl. VIII; bibliotecar: *Ioan Brânzeu* cl. VIII; controlor: *Oct. Balmiri* cl. VIII; notar: *Victor Ungurean* cl. VII; cassar: *Liviu Racoțian* cl. VII; vice-bibliotecar: *Ioan Brate* cl. VII. In secția critică s'au ales din partea cl. VIII: *Eugen Călugăr*, *Alexandru Leluțiu* și *Enea Pataki*; din partea cl. VII: *Ioan Anușca*, *Cornel Pop* și *Ioan Ranca*. — Fiind mai târziu înrolați prezidentul, controlorul și doi membrii critici, in 30 Ianuarie 1916 se alege de prezident: *Ioan Brânzeu* cl. VIII; asistent la bibliotecă: *Sabin Maier* cl. VIII; controlor: *Alexiu Sestraș* cl. VIII, iar in secția critică: *George Bran* și *Remus Gabor* cl. VIII.

S'au ținut 6 ședințe literare, in cari s'au cetit: disertațiuni, studii, romane, dări de samă și critice. Apoi s'au declamat poezii de *Eminescu*, *Alexandri*, *Coșbuc*, *Vlahuță*, *Șt. O. Iosif*; — *Arany*, *Petőfi*, *Gyulai*, *Tompa*; — *Goethe*, *Heine* și *Uhland*.

In ședințe s'au produs din cl. VIII: *O. Balmiri* (1 decl.), *G. Bran* (2 disert., 1 critică, 1 decl.), *I. Brânzeu* (2 disc., 2 studii, 1 novelă), *E. Călugăr* (1 crit.), *Al. Ceușian* (1 disc., 1 nov.), *R. Gabor* (1 crit.), *Al. Leluț* (1 crit.), *S. Maier* (2 crit., 2 decl.), *E. Pataki* (3 romane, 1 decl., 2 crit.), *Pomp. Pop* (4 decl.), *M. Rațiu* (2 monolog.), *Greg. Tecșa* (1 dare de samă); din clasa VII: *I. Anușca* (1 nov., 2 decl., 1 crit.), *M. Bora* (violină), *V. Botezan* (2 decl.), *S. Demian* (violină), *Cornel Pop*

(1 disert., 3 crit.), *V. Pop* (1 decl.), *L. Racoțian* (1 stud., 2 nov.), *R. Badeș* (1 decl.), *I. Ranca* (1 crit.), *V. Ungurean* (1 studiu, 2 nov., 1 crit.)

Ședința festivă s'a ținut ca de obicei in 12 Februarie 1916, la sărbătoarea sf. *Treierarhi*. La ședință a participat și Exelența Sa Dl. *Mitropolit Dr. Victor Mihályi* de Apșa și public din loc și jur.

S'au mai ținut apoi ședințe administrative, in cari s'au desbătut afaceri privitoare la bunul mers al societății.

Societatea are bani depuși la institutul „*Patria*“ Cor. 1527-34. In obligațiuni de războiu cu 6% Cor. 200. — Biblioteca tinerimii numără 2825 volume. In a. c. s'au compactat 190 cărți, spesându-se Cor. 76'60. Olearea bibliotecii a costat Cor. 16'50.

Activitatea societății s'a încheiat cu ședința adm. finală, ținută in 30 April 1916.

Cadavrul aghiotantului lui Kitchener salvat. „*Daily Express*“ anunță, că cadavrul aghiotantului lui Kitchener, locotenentul colonel *Fizgerald* a fost adus in Anglia.

Mulțămită.

Subscrisa vin pe aceasta cale a exprima sincere mulțumite tuturor acelor prietini și binevoitori, cari atât cu graiul viu cât și prin scris s'au încercat să-mi aline groaznică durere și jale de care sunt cuprinsă prin pierderea scumpului și neuitatului meu soț **Vasile Muntean** fost preot in Sântmărghita.

Văd. *Iulia Muntean n. Coman* învățătoare.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Aviz din Fiume!

Din lipsa de CAFEĂ, cu începutul lunei Iulie a. c. voui sista expedițiunile.

In Maiu nu am urcat prețurile și tot cu prețul vechiu o vând și acuma, cu toate că s'a scumpit cu cel puțin 1 Cor. la 1 Kgr.; deci perd la ea.

Bunul Dumnezeu, după o luptă și încordare de nervi de peste 10 ani, mi-a ajutat să-i asigur viitorul firmei, cecece in primul rând îi pot mulțami On. Public sprijinitor; deci se cuvine acuma să-i aduc și eu acest sacrificiu de recunoștință.

Ofer deci cafea pe luna Iunie:

No. 9 Cafea Cuba bună 1 Kg. . . . 12— K.
> 12 > Cuba foarte fină 1 Kg. . . 12'50 >
> 16 > specialitate 1 Kg. . . 13— >
> 106 > Mixt. > Victoria < 1 Kg. . . 13— >
1 Kg. Tea rusească 20 Cor. (intre Cafea se poate trimite și 1/8 kgr.)

5 Kg. se spedează francat și vămuit prin rambursă. postală. Mai puțin ca 5 Kg. nu se spedează.

In cazul că din numărul ce doriți nu se va mai afla o pot schimba cu alta?

După finirea războiului proiectez și deschiderea unei filiale (sucursală) in centrul românilor, desprece voui face cunoscut la timpul său și in coloanele acestui prețuit organ.

Din 15 Iulie a. c. Vă rog ca ori și ce scrioare să mi-se adreseze la: *Hunyad-Dobra* unde și in absența mea o vor primi părinții mei. Rugându-mă de prețuitul sprijin și recomandare și pe luna aceasta, sum

Cu toată stima și recunoștința
F. A. DEGAN
comerciant de Cafea și coloniale
in Fiume (Postafok 163).